UCB: Universitatea Constantin Brâncuși din Târgu-Jiu Automatică și Informatică Aplicată

Baze de date

Limbajul SQL

THE INFORMATION COMPANY

Curs 2 Sistemul de gestiune a bazelor de date ORACLE

S.G.B.D. ORACLE

- 2.1. Evoluţia şi facilităţile sistemului ORACLE
- 2.2. Arhitectura SGBD-ului ORACLE
- 2.3. ORACLE Server
- 2.4. Oracle Database 11g Express Edition

S.G.B.D. ORACLE

- 2.5. Limbajul SQL. Categorii de comenzi ale limbajului SQL:
 - 2.5.1. Comenzi ale sublimbajului de interogare (DQL data query language)
 - 2.5.2. Comenzi ale sublimbajului de manipulare (DML data manipulation language)
 - 2.5.3. Comenzi ale sublimbajului de definire a datelor (DDL data definition language)
 - 2.5.4. Comenzi ale sublimbajului de control al datelor (DCL data control language)
 - 2.5.5. Comenzi ale sublimbajului de control al tranzactiilor (TCL transaction control language)
- 2.6. Elemente ale limbajului SQL

- Oracle este un sistem de gestiune a bazelor de date (SGBD) complet relaţional, extins, cu facilităţi din tehnologia orientată obiect (OO).
- SGBD-ul Oracle este realizat de firma Oracle Corporation care a fost înfiinţată în anul 1977 în SUA -California şi acum este cel mai mare furnizor de software de gestiunea datelor.
- Acesta este operaţional pe toată gama de calculatoare (micro, mini, mainframe) sub diverse sisteme de operare.

- ➤ Prima versiune de SGBD Oracle a fost realizată la sfârşitul anilor '70 respectând teoria relaţională.
- ▶În cadrul sistemului a fost implementat de la început limbajul relaţional SQL pe care l-a dezvoltat ulterior, faţă de versiunea standard rezultând SQL*Plus.

Începând cu *versiunea* **5.0** SGBD Oracle are următoarele facilități suplimentare:

- funcţionează în arhitectura client/server
- are limbaj procedural propriu PL/SQL
- are precompilatoare ca interfaţă cu limbajele universale

În iunie 1997 s-a lansat *SGBD Oracle versiunea* **8.0**, inclusiv în România, care a marcat o nouă generație de baze de date Oracle deoarece:

- iniţiază trecerea de la arhitectura client/server la arhitectura NC (Network Computing)
- are o mare deschidere
- are optimizări performante
- pune accent mai mare pe analiză (modelarefuncţionalitate) faţă de programare (codificare)

În noiembrie 1998 s-a lansat *SGBD Oracle 8i* ca sistem de baze de date pe Internet.

Această versiune are următoarele caracteristici:

- Este reproiectat arhitectural în mod fundamental şi se încadrează în tendinţa de trecere de la arhitectura client/server la arhitectura NC (network computing)
- Permite dezvoltarea unei baze de date de orice dimensiune, în mod centralizat sau distribuit

- Are facilități de salvare/restaurare automate şi inteligente
- Permite partiţionarea integrală pentru tabele şi indecşi
- Are mesagerie integrală, prin comunicarea între aplicaţii şi procesare offline (chiar dacă aplicaţiile nu sunt conectate)
- Prelucrarea paralelă pentru:
 - replicare
 - cereri de regăsire
 - actualizare

- Oferă facilități din tehnologia OO, prin care se permite definirea şi utilizarea de obiecte mari şi complexe
- Optimizează cererile de regăsire prin reutilizarea comenzilor SQL identice lansate de utilizatori diferiţi şi prin realizarea unui plan de execuţie a instrucţiunilor SQL
- Are un grad de securitate sporit prin:
 - server de criptare
 - control trafic reţea
 - niveluri de parolare, etc.

- Permite lucrul cu depozite de date (Data Warehouse) care conţin date multidimensionale (cu tehnologia OLAP)
- Conţine foarte multe produse ceea ce-l face să fie o platformă pentru baze de date:
 - servere (Oracle 8, Application, Security, Internet Commerce, etc)
 - instrumente (Designer, Developer, Express, WebDB, etc)
 - aplicaţii (Financials, Projects, Market Manager, Manufacturing, etc)

- Este primul SGBD pentru Internet cu server Java inclus
- Reduce drastic costurile pentru realizarea unei aplicaţii (de circa 10 ori faţă de versiunea anterioară)
- Este o platformă multiplă permiţând lucrul pe orice calculator, orice sistem de operare, orice aplicaţie, orice utilizator

- Are instrumente diverse pentru dezvoltarea aplicaţiilor:
 - √ bazate pe modelare (Designer, Developer, Application Server)
 - √ bazate pe componente (Java)
 - ✓ bazate pe HTML (browsere, editoare Web) şi XML
 - ✓ prin programare:
 - ✓ proceduri stocate (PL/SQL, Java)
 - ✓ objecte standard
 - ✓ objecte ODBC
 - ✓ objecte JDBC
 - √ fraze SQL
 - √ tip internet WebDB

Ulterior a fost lansat sistemul *Oracle 9i* care a marcat trecerea la o nouă generație de servicii internet.

El este mai mult decât un suport pentru baze de date deoarece oferă o infrastructură completă de software pentru afaceri electronice (e-business) şi rulează pe o varietate de sisteme de calcul şi de operare:

- > SUN-SOLARIS
- HP-Unix
- > IBM-AIX
- PC_WINDOWS
- > LINUX

Componenta Oracle WebDB a evoluat în Oracle Portal.

 Oracle 9i DATABASE are faţă de versiunea anterioară o protecţie ridicată şi automatizată iar costul administrării bazei de date scade în mod drastic.

Oracle 9i REAL APPLICATION CLUSTERS (RAC) se bazează pe o nouă arhitectură de BD numită îmbinare ascunsă (Cache Fusion).

- ✓ Aceasta este o nouă generaţie de tehnologie de clustere.
- ✓ Conform acestei arhitecturi la adăugarea unui calculator într-o reţea cu BD Oracle, clusterele se adaptează automat la noile resurse, fără să fie necesară redistribuirea datelor sau rescrierea aplicaţiei.
- ✓ Posibilitatea apariţiei unei erori la o configuraţie cu 12 calculatoare sub Oracle 9i RAC este foarte mică, estimată ca durată în timp la cca 100.000 de ani.

• În *Oracle 9i APPLICATION SERVER* se pot creea şi utiliza aplicaţii Web care sunt foarte rapide şi permit integrarea serviciilor de Internet.

 Oracle 9i DEVELOPER SUITE este un mediu complet pentru dezvoltarea aplicaţiilor tip afaceri electronice (e-business) şi tip Web.

El se bazează pe tehnologiile Java şi XML şi permite personalizarea (Oracle Personalization).

• În anul 2003 a fost lansată versiunea Oracle 10g care adaugă noi facilități sistemului Oracle 9i.

- În anul 2007 a fost lansată versiunea Oracle
 11g care are cateva facilitati in plus:
 - Gestioneaza datele mai eficient prin compresii avansate si partitionari
 - Simplifica sistemele prin stocarea tuturor datelor in Oracle Database cu Oracle SecureFiles
- În anul 2013 a fost lansată versiunea Oracle
 12c

- Oracle Database 12c prezintă o arhitectură nouă, cu mai multe entități găzduite, care permite unificarea rapidă a mai multor baze de date şi gestionarea acestora ca serviciu cloud.
- Oracle Database 12c include, de asemenea, capacităţi de procesare a datelor în memorie, care oferă o performanţă analitică inovatoare.
- Inovaţiile suplimentare pentru baze de date oferă noi nivele de eficienţă, performanţă, securitate şi disponibilitate.[*]

[*] https://www.oracle.com/ro/database/index.html

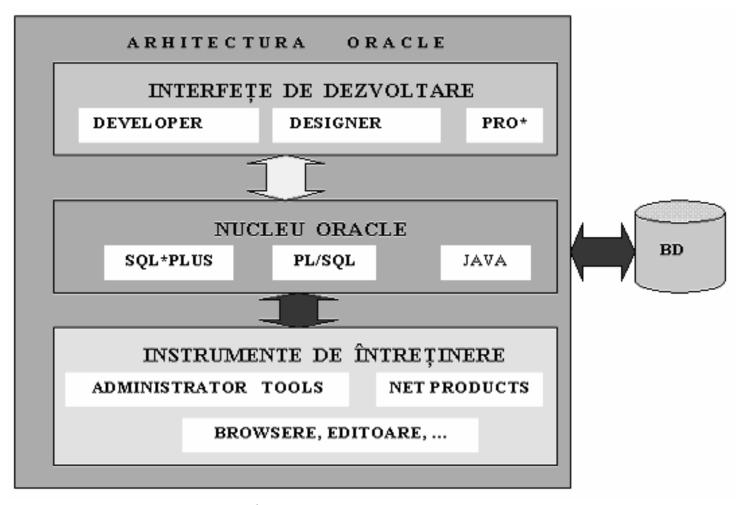
S.G.B.D. ORACLE

- 2.1. Evoluţia şi facilităţile sistemului ORACLE
- 2.2. Arhitectura SGBD-ului ORACLE
- 2.3. ORACLE Server
- 2.4. Oracle Database 11g Express Edition

Componentele care formează arhitectura de bază Oracle (figura urmatoare) sunt dispuse într-o configurație client/server.

Aceste componente sunt plasate pe calculatoare diferite într-o rețea asigurând funcționalități specifice, astfel:

- *serverul* asigură memorarea şi manipularea datelor, precum şi administrarea bazei de date,
- iar *clientul* asigură interfața cu utilizatorul și lansează aplicația care accesează datele din baza de date.

Arhitectura ORACLE

Arhitectura Oracle se încadrează în tendințele actuale și anume este structurată pe trei niveluri:

1. Nucleul

2. interfețele

3. instrumentele de întreţinere

- 1. Nucleul Oracle conţine componentele care dau tipul relaţional pentru SGBD Oracle:
 - ≽limbajul relaţional de regăsire SQL
 - ➤ limbajul procedural propriu PL/SQL

Sistemul Oracle creează și întreţine automat dicţionarul de date.

- Acesta face parte din baza de date Oracle şi conţine un set de tabele şi *vizualizari (vederi)* accesibile utilizatorilor doar în consultare.
- ➤ Dicţionarul conţine informaţii de tipul:
 - numele utilizatorilor autorizaţi
 - drepturile de acces
 - numele obiectelor din baza de date
 - structurile de date
 - spaţiul ocupat de date
 - chei de acces

- 2. Interfețele sunt componentele care permit dezvoltarea aplicațiilor cu BD, astfel:
- DEVELOPER SUITE este componenta destinată dezvoltatorilor (programatorilor) de aplicaţii.
 Conţine generatoarele:
 - FORMS (meniuri şi videoformate)
 - REPORTS (rapoarte şi grafice)
 - JDEVELOPER

- DESIGNER este o componentă destinată analiştilor/proiectanţilor de aplicaţii.
 Oferă elemente de CASE pentru proiectarea aplicaţiilor cu BD
- PRO*C este componenta destinată
 programatorilor în limbajele de programare
 universale (FORTRAN, COBOL, Pascal, C, ADA,
 PL1)

- DATAWAREHOUSE BUILDER este destinat analizei datelor multidimensionale, folosind tehnologia de tip OLAP (On Line Analitical Processing)
- ORACLE APPLICATIONS permite dezvoltarea unor aplicaţii de întreprindere (Financials, Manufacturing, Projects etc.)

- 3. Instrumentele sunt componente destinate întreţinerii şi bunei funcţionări a unei BD Oracle. ENTERPRISE MANAGER CONSOLE conţine mai multe utilitare destinate administratorului BD:
- deschidere / închidere BD
- autorizarea accesului
- refacerea BD
- conversii de date

S.G.B.D. ORACLE

- 2.1. Evoluţia şi facilităţile sistemului ORACLE
- 2.2. Arhitectura SGBD-ului ORACLE
- 2.3. ORACLE Server
- 2.4. Oracle Database 11g Express Edition

ORACLE Server (OS) permite

managementul informaţiilor organizate în baze de date, astfel încât se asigură accesul mai multor utilizatori în mod concurenţial la acelaşi date, oferind facilităţi de prevenire a accesului neautorizat şi de restaurare a datelor după producerea unor erori.

ORACLE Server este un sistem relaţionalobiectual de management a bazelor de date, care permite o abordare deschisă, integrată şi cuprinzătoare a managementului informaţiilor.

OS constă dintr-un cuplu format dintr-o bază de date și o instanță Oracle.

- A. O bază de date Oracle este o colecție unitară de date, având o structură logică și una fizică putând avea două stări:
 - 1. open (accesibilă)
 - 2. close (inaccesibilă)

- 1) Structura logică a unei baze de date este formată din:
- √ tabelele spaţiu (tablespaces)
- ✓ schema de obiectelor bazei de date
- √ blocurile de date
- ✓ extensiile
- √ segmentele

2.3. ORACLE Server

- 2) Structura fizică este definită de un set de fişiere specifice sistemului de operare pe care rezidă SGBD Oracle, folosite pentru memorarea structurilor logice ale bazei de date şi pentru păstrarea unor informaţii tehnice de control. Aceste fişiere sunt:
- fişiere de date (Data files)
- fişiere Redo log (Redo Log files)
- fişiere de control (Control files)

2.3. ORACLE Server

- B. Instanţa Oracle (Oracle instance) este combinaţia logică dintre:
- ✓ structurile de memorie internă:
 - √SGA system global area
 - ✓ PGA program global area
- ✓ şi procesele Oracle de bază activate la momentul pornirii unei baze de date

S.G.B.D. ORACLE

- 2.1. Evoluţia şi facilităţile sistemului ORACLE
- 2.2. Arhitectura SGBD-ului ORACLE
- 2.3. ORACLE Server
- 2.4. Oracle Database 11g Express Edition

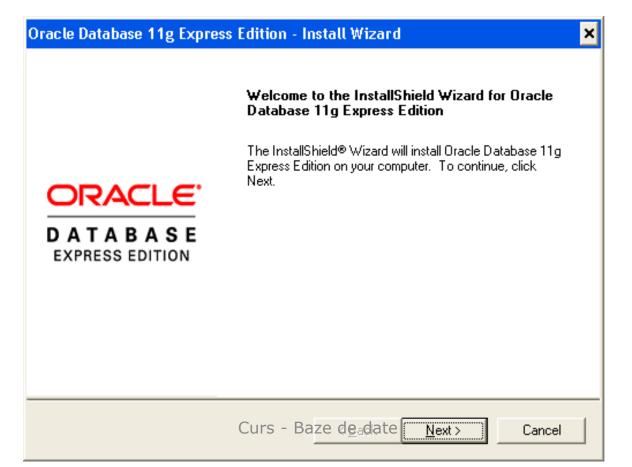
Aplicatiile de laborator pot fi executate cu ajutorul unei *versiuni simplificate a server-ului Oracle* si anume:

Oracle Database 11g Expres Edition
Aceasta se poate descarca gratuit de pe site-ul:
http://www.oracle.com/technetwork/products/exp
ress-edition/downloads/index.html

Pe calculatorul personal este ideal sa se instaleze fisierul:

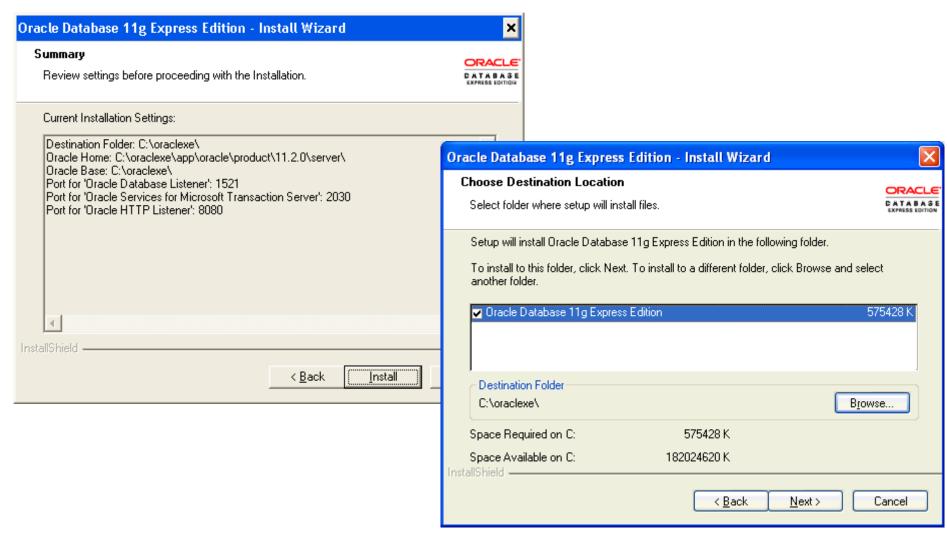
Oracle Database 11g Express Edition (Universal) OracleXE112_Win32.zip

Pas 1: Se porneste instalarea fisierului executabil si se vor urma pasii indicati de catre programul de instalare.

Pas 2: La un moment se va solicita introducerea unei parole pentru utilizatorul SYS si pentru SYSTEM. Aceasta trebuie retinuta pentru a putea fi utilizata ulterior.

Oracle Database 11g	Express Edition - Install Wizard	×
Specify Database F	Passwords	CATABASE EXPRESS ECITION
Enter and confirm pass the SYSTEM database	words for the database. This password will be used for both the s accounts.	SYS and
Enter Password		
Confirm Password		
InstallShield —		
Historia Liicin	Curs - Baze de Backe <u>N</u> ext>	Cancel

Pagina principala a aplicatiei Oracle Database 11g Express Edition

- ▶Înainte de a începe să realizăm o aplicaţie cu baze de date relaţionale trebuie să cunoaştem principalele concepte din teoria relaţională.
- Acestea sunt absolut necesare, atât pentru analiza şi proiectarea bazei de date relaţionale, cât şi pentru elaborarea programelor de aplicaţie într-un SGBD relaţional ales.

Prezentăm în continuare aceste concepte:

- 1. DOMENIUL reprezintă un ansamblu de valori, caracterizat printr-un nume.
- Domeniul se poate definit explicit, prin enumerarea tuturor valorilor care aparţin acestuia, sau implicit, prin precizarea proprietăţilor pe care le au valorile domeniului respectiv.

- 2. RELAŢIA (tabela) reprezintă un subansamblu al produsului cartezian dintre mai multe domenii, caracterizat printr-un nume.
- 3. ATRIBUTUL este coloana unei relaţii caracterizate printr-un nume.
- Fiecare atribut își ia valorile dintr-un domeniu.
- ➤ Mai multe atribute pot lua valori din acelaşi domeniu.

4. TUPLUL este o linie dintr-o relaţie şi nu are nume.

Valorile dintr-un tuplu aparţin produsului cartezian dintre domeniile relaţiei.

5. SCHEMA RELAŢIEI este un ansamblu format din numele relaţiei (R) urmat între paranteze rotunde de lista atributelor (A_i), pentru fiecare atribut precizându-se domeniul asociat (D_i):

$$R(A_1: D_1, A_2: D_2, ..., A_n: D_n),$$

unde n≥m sunt numere întregi.

6. CHEIA este un atribut sau un ansamblu de atribute cu ajutorul căruia se poate identifica un tuplu dîntr-o relaţie.

- Numim cheie primară (primary key) a unei relaţii, un atribut (sau un grup de atribute) care identifică fără ambiguitate fiecare linie a relaţiei.
- Numim cheie straină (foreign key) a unei relații un grup de atribute care pune în legătură linii din două tabele (relații).

Pentru exemplificare considerăm următoarea baza de date FACULTATE care contine cinci tabele:

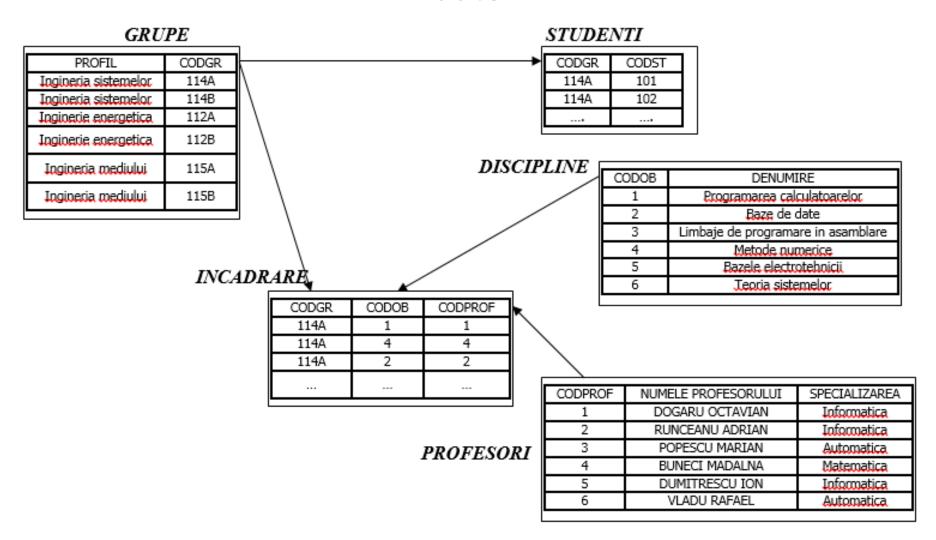
- 1. Tabela GRUPE cu cheile: profil si codgr=codul grupei
- 2. Tabela STUDENTI cu cheile: codgr si codst=codul studentului
- 3. Tabela DISCIPLINE cu cheile codob=codul disciplinei si denumire
- 4. Tabela PROFESORI cu cheile codprof=codul profesorului, numele si specializarea
- 5. Tabela INCADRARE care are chei de la celelalte tabele: codgr, codob si codprof.

Cheile primare(identificatorii unici) sunt:

- ➤ în tabela GRUPE codgr
- ➤ în tabela DISCIPLINE codob
- ➢ în tabela PROFESORI codprof

Cheile sträine sunt:

- ➤atributul GRUPE.codgr pentru tabela STUDENTI (refera tabela GRUPE)
- ➤atributul INCADRARE.codob pentru tabela INCADRARE (refera tabela DISCIPLINE)
- ➤ atributul INCADRARE.codgr pentru tabela INCADRARE (refera tabela GRUPE)
- ➤ atributul INCADRARE.codprof pentru tabela INCADRARE (refera tabela PROFESORI).

THE INFORMATION COMPANY

Interogarea bazelor de date -Limbajul SQL

2.5. Limbajul SQL

2.5. Limbajul SQL. Categorii de comenzi ale limbajului SQL:

- 2.5.1. Comenzi ale sublimbajului de interogare (DQL data query language)
- 2.5.2. Comenzi ale sublimbajului de manipulare (DML data manipulation language)
- 2.5.3. Comenzi ale sublimbajului de definire a datelor (DDL data definition language)
 - 2.5.4. Comenzi ale sublimbajului de control al datelor (DCL
- data control language)
- 2.5.5. Comenzi ale sublimbajului de control al tranzactiilor (TCL transaction control language)
- 2.6. Elemente ale limbajului SQL

Limbajul **SQL** (**Structured Query Language**) se bazează pe studiile lui E.F. Codd, prima implementare a acestui limbaj datând din anul 1970.

Este un limbaj complet standardizat şi se poate utiliza pentru a accesa baze de date:

- 1. Oracle
- 2. SQL Server
- 3. DB2
- 4. MySQL (open-source)
- 5. MsSQL

2.5. Limbajul SQ

SQL utilizează o sintaxă foarte simplă și ușor de folosit.

Comenzile **SQL** sunt grupate în cinci categorii, astfel:

 Limbajul de interogare permite regăsirea liniilor memorate în tabelele bazelor de date.
 Comanda utilizată este SELECT.

2. Limbajul de manipulare a datelor (LMD) permite modificarea conţinutului tabelelor.

- 1. INSERT pentru adăugarea de noi linii într-o tabelă
- 2. UPDATE pentru modificarea valorilor memorate într-o tabelă
- 3. DELETE pentru ştergerea liniilor dintr-o tabelă

3. Limbajul de definire a datelor (LDD) permite definirea structurii tabelelor ce compun bazele de date.

- CREATE pentru crearea structurii unei baze de date sau a unei tabele
- 2. ALTER pentru modificarea structurii unei baze de date sau a unei tabele
- 3. DROP pentru ştergerea structurii bazei de date
- 4. RENAME schimbarea numelui unei tabele
- 5. TRUNCATE ștergerea conținutului unei tabele

4. Limbajul de control al tranzacţiilor (LCT)

- COMMIT pentru ca modificările efectuate asupra bazei de date să devină permanente
- 2. ROLLBACK permite renuţarea la ultimele modificări asupra bazei de date
- 3. SAVEPOINT pentru definirea unui "punct de salvare" la care se poate reveni, renunţând la modificările făcute după acest punct asupra bazei de date

5. Limbajul de control al datelor (LCD) permite definirea şi modificarea drepturilor asupra bazelor de date.

- GRANT pentru acordarea unor drepturi altor utilizatori asupra bazei de date
- 2. REVOKE pentru anularea unor anumite drepturi ale utilizatorilor

2.5. Limbajul SQL

- 2.5. Limbajul SQL. Categorii de comenzi ale limbajului SQL:
 - 2.5.1. Comenzi ale sublimbajului de interogare (DQL data query language)
 - 2.5.2. Comenzi ale sublimbajului de manipulare (DML data manipulation language)
 - 2.5.3. Comenzi ale sublimbajului de definire a datelor (DDL data definition language)
 - 2.5.4. Comenzi ale sublimbajului de control al datelor (DCL
 - data control language)
 - 2.5.5. Comenzi ale sublimbajului de control al tranzactiilor (TCL transaction control language)
- 2.6. Elemente ale limbajului SQL

Principalele elemente care compun o comanda **SQL**:

a) Nume

Toate obiectele dintr-o bază de date: tabele, coloane, vizualizări, indecşi, etc, au un nume.

Numele poate fi orice şir de maximum 30 de litere, cifre şi caractere speciale ("_","#","\$"), primul caracter fiind obligatoriu o literă.

b) Cuvinte rezervate

La fel ca în orice limbaj, şi în **SQL** există o listă de cuvinte rezervate. Aceste cuvinte nu pot fi utilizate în alt scop decât cel definit iniţial.

c) Constante

O constantă sau literal este o valoare fixă care nu poate fi modificată.

Există:

- 1. Constante numerice, de exemplu 4, 12.34, .9, etc.
 - Se observă că dacă un număr real are partea întreagă egală cu zero, atunci ea nu mai trebuie precizată.
- 2. Constante alfanumerice (sau şir de caractere)
 - Constantele şir de caractere sunt scrise între apostrofuri şi sunt case-sensitive.
 - Exemple: 'abc', 'baza de date'.

d) Variabile

Variabilele sunt date care pot avea în timp valori diferite.

O variabilă are întotdeauna un nume pentru a putea fi referită.

SQL acceptă două tipuri de variabile:

- 1. variabilele asociate numelor coloanelor asociate
- 2. variabile sistem

e) Expresii

O expresie este formată din variabile, constante, operatori şi funcţii.

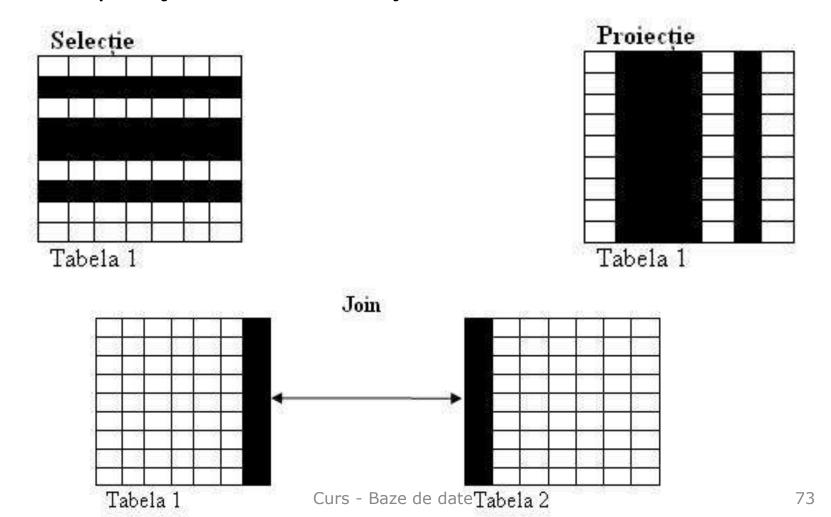
Operatorii care pot fi utilizaţi sunt împărţiţi astfel:

- 1. Operatori aritmetici
- 2. Operatori alfanumerici
- 3. Operatori de comparatie
- Operatori logici

Cu ajutorul comenzii **SELECT** se pot realiza următoarele tipuri de operații:

- 1. Selecţia constă în filtrarea liniilor care vor fi afişate
- Proiecţia constă în alegerea doar a anumitor coloane pentru a fi afişate
- 3. Join constă în preluarea datelor din două sau mai multe tabele "legate" conform unor reguli precizate

Operațiile realizate cu ajutorul comenzii **SELECT**

Exemple

Considerăm următoarele tabele:

- **1. STUD** având structura **MATR**, NUME, AN, GRUPA, DATAN, LOC, INDRUMATOR, PUNCTAJ, CODS
- 2. SPECIALIZARE având structura CODS, NUME, DOMENIU
- 3. BURSA având structura TIP, PMIN, PMAX, SUMA

Tabela **STUD**

MATR	NUME	AN	GRUPA	DATAN	LOC	INDRUMATOR	PUNCTAJ	CODS
1234	POPA MARCEL	1	114A	12-03-87	BUC	1001	2345	1
1235	POPESCU ION	2	121B	02-04-89	TARGU- JIU	1001	1300	1
1236	AVRAM NICOLAE	1	115A	21-03-68	TARGU- JIU	1002	3000	2
1237	IONESCU MARIANA	2	116C	05-05-89	BUC	1003	1234	3
1256	POPESCU GINA	3	114A	06-09-90	TARGU- JIU	1002	3456	2

Tabelele SPECIALIZARE si BURSA

CODS	NUME	DOMENIU
1	AUTOMATICA	CALCULATOARE
2	ENERGETICA	INGINERIE ELECTRICA
3	MECANICA	INGINERIE MECANICA

Tip	Pmin	Pmax	Suma
Fara bursa	0	399	
Bursa sociala	400	899	100
Bursa de studiu	900	1799	150
Bursa de merit	1800	2499	200
Bursa de exceptie	2500	3999	300

copyright@www.adrian.runceanu.ro

Întrebări?